

אומרים לכם אמת, והנה פירש טעם איסורן בישראל, מפני זה שיהיו כולם לה, על כן תמים תהיה עם ה' אלקיך, ופירוש תמים שלם כלומר היו כולם שלמים להקצ"ה ולא יהיה מהם חלק לכוכבים ומזלות או לשדים. והביאו כת"ה בקונטרסו.

ד) גם הסמ"ק ז"ל (סי' י') כתב "להיות תמים שנאמר (שופטים י"ח) תמים תהיה עם ה' אלקיך, פי' שלא ישאל בכלדיים לידע העתידות, אלא אומר, מה שיראה בצורה יעשה, ולא יחקור מה שיהיה כדאמרין (ברכות י'). צהדי כצ"י דרמנא למה לך". הרי דמנא ג"כ למאות עשה להיות תמים ולא לחקור אחר העתידות. ובאמת יש לעיין במה שהביא ראיה מהא דאמרו צהדי כצ"י דרמנא למה לך, דמנא מוכח שלא יחקור מה שיהיה, וקשה דהלא התם מייירי בחזקתו המלך שאמר לישיעו הכניא דלא עסק בפריה ורביה משום דחאי ברוח הקודש דנפקי מינאי בנין דלא מעלו, והשיבו ישיעו צהדי כצ"י דרמנא למה לך מה דמפקדת איצט"י לך למיעבד ומה דניחא קמיה קודשא צריך הוא לעבד עיי"ש, וא"כ יתכן דדוקא ביכי שעל ידי ידיעת העתידות הוא בעל מלקיים מצוה הוא דאמרין צהדי כצ"י דרמנא למה לך, דלא יתכן לבעל מצוות פריה ורביה משום ידיעתו אחר העתידות ואינו מצט"י מצוה מחמת חקירתו זו, אפשר דליכא איסורא.

ה) ונראה ליישב, דהנה כבר הקשה צ"י יערוך דבש (ח"צ דרוש י"ד ירושלים חדש"ס עמוד רכ"ז), דמה השיב ישיעו לחזקתו צהדי כצ"י דרמנא למה לך, הלא צדין טען חזקתו דאיך יוליד צנים משחיתים אשר את אציהם הם מחללים עיי"ש. אולם נראה, דאע"ג דמה שראה חזקתו צהדי קדשו היא אמתית, ומא"י דחזי שפיר חזי דנפקי מיניה בנין דלא מעלו, מכל מקום השיבו ישיעו שהעמיד הוא ציד הקצ"ה בלבד, וכמו שכתב הרמב"ן ז"ל ה"ל הני"ל צביאור מצות תמים תהיה עם ה' אלקיך, דאע"ג שהמעוננים והקוסמים יגידו עתידות — ולדעת הרמב"ן ז"ל יש צדריהם ממש יכמש"כ (שופטים י"ח ע"י) כי הנחשים שורש דבר נמלא צו עיי"ש — מכל מקום חייבים לנו להאמין שהקצ"ה הוא כל יכול וצידו לשנות העתידות כרצונו, ולכן לא נצט"י שיצאו דברי הקוסמים על כל פנים. יזה שאמר לי ישיעו, דאע"ג דחזקתו רואה ברוח הקודש דנפקי מיניה בנין דלא מעלו ואין ספק דמא"י דחזי שפיר חזי, מ"מ צהדי כצ"י דרמנא למה לך שאין הכרח שיחקיים מה שהוא רואה ברוח הקודש, דהעתידות היא ציד הקצ"ה בלבד, ישמא יתהפך המליאות ממה שמעומד להיות עתה, ומכיון דהעתידות היא מכצ"י דרמנא ממילא מאי דמפקדת איצט"י לך למיעבד, כי אינך יכול להפטר מקיום מצות פו"ר בגלל ראיית העתידות, שהרי אין הכרח שעתידות זו תתקיים באמת, שהרי הכל ציד הקצ"ה. [ובזה א"ש המשך דברי הגמרא שם, דא"ל חזקתו השתא כצ"י לך צדק, א"ל ישיעו כבר נגזרה גזרה שחמות, א"ל בן אמוץ כלה נצואתך ולא, כך מקובלני מצית אבי אבא אפילי חרב חדא מונחת על לוארו של אדם אל יתייאש עמו מן הרחמים. דישעו בויתו שהעתידות היא ציד הקצ"ה

ואין ראיה מה דחזיא ברוח"ק, וע"כ אמר לו חזקתו, דלפי דבריו אין גם ראיה שימות ממה שצ"י נגזרה עליו גזרה, דאף שצ"י נגזרה מ"מ העתידות הוא ציד הקצ"ה שיכול לבעל את הגזרה, ואמר כלה נצואתך ולא כך מקובלני וכו', דגם חזקתו היה מקובל מאבי אבא שאל יתייאש מן הרחמים משום שהעתידות ציד הקצ"ה, אלא שצ"י דהיינו רק צדצ"י שאינו מסור לבעל צחירה דהיינו צחירה שיהיה צדי שמים, וע"כ אמר כלה נצואתך, דלענין זה א"ל לנצואתו, וישע"י הביא חידוש דגם צענין של צחירה דרעא מעליא העתידות הוא צדי ה']. ומעתה נתיישבה ראיית הסמ"ק ז"ל שאין לחקור בעתידות מהא דאמר ישיעו צהדי כצ"י דרמנא למה לך, דמנא נלמוד שהעתידות היא ציד הקצ"ה בלבד, דא"כ הלא צדין עשה חזקתו שמנע עמו מפו"ר מכיון שראה ברוח הקודש דנפק מיניה בנין דלא מעלו, ועל כרחק דאף כשרואה ברוח הקודש מה שמעומד להיות מ"מ אין שום הכרח שהצ"י לא ישתנה, כי הכל תלוי בצורה ואין שום דבר מיכרח לפניו, ומזה נלמוד שאין לשאול בכלדיים על העתידות, דאם הוא מאמין בצדריהם על העתידות, נמלא שצ"י מצוות תמים תהיה עם ה' אלקיך שפירושו שאסור להאמין שהעתידות כבר נקבעה, דבאמת הכל הוא ציד ה'.

ו) גם צירא"ס החדש (סי' תל"א) כתב "להיות תמימים, לזה ייגרנו שיחמים אדם מעשי שלא יאמין בקוסמים ובמכשפים במגשים ובמעוננים, דכתיב צ"י שופטים לא ימלא צד מעביר צו יצחי צאש קיסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף וגו', וסמך ליה תמים תהיה עם ה' אלקיך, פירוש אל תאמין באלו אלא היה תמים, ואמרין בפסחים (ק"ג) מנין שאין שואלין לכלדיים ת"ל תמים תהיה עם ה' אלקיך, ותניא תמים תהיה עם ה' אלקיך כשאתה חס חלקך עם ה' אלקיך, וכן צדיד הוא אומר ואני צחומי אלק". ומבואר דסבירא ליה כהרמב"ן והסמ"ק דתמים תהיה הוא מצות עשה. וצ"י חרדים (פ"א מ"ע מן התורה התלויה בלבד ואפשר לקיימן בכל יום אות כ"א) כתב "ומעלת שלימית הצטחין צו יתצרך מצוה שנית, שנאמר תמים תהיה עם ה' אלקיך, וכן כתב הרמב"ן שזו מצות עשה שלא נשאל מהוצרי השמים החוזים בכוכבים ולא צולתם מה לעתיד להיות, אם נשמע מהם דבר נאמין כי הכל ציד ה' מפיר אותותם כפי התקצצו לעבודתו וכו', ומינה נלמוד המצוה לבעית צה"י יתצרך בכל לב בכל עיני העולם, כמפורש בקבלה צריך הגבר אשר יצט"י צה"י אריר הגבר אשר יצט"י צאדם, וכתיב צטחו צה"י כל עת וכתיב צטח אל ה' בכל לבך, ממנין חרי"ג לרצונו יונק ולגאון ור"ש בן גבירול ורמב"ן וסמ"ק עכ"ל.

ז) ומכל האמור מבוחר, דדעת הרצב מגדולי הראשונים ז"ל, דקרא דתמים תהיה עם ה' אלקיך שלא לחקור אחר עתידות, הוא מצות עשה ממש — והוא דעת הצ"ג, ורמב"ן, ויראים, וסמ"ק, וצחריים כתב שכן הוא גם דעת רצ"י ויונה וגאון ור"ש בן גבירול — וצ"י מגלת אסתר שעל ספר המצוות (עשין ח' להרמב"ן) כתב, דגם הרמב"ם ז"ל מודה דליכא מצוה של תמים תהיה אלא שלא מלאו צין העשין עיי"ש. וכן הביאו

כששאל לישראל המכשף, פשיטא שגם השואל עובר בלפני עייר לא תתן מכשול, דהרי המכשף והקוסם והמנחש עובר באיסורין דאורייתא שיש בהן מלקות ובמכשף איכא גם חיוב מיתה, וכמציאר ברמב"ם (פי"א מעבדה זרה) עיי"ש. ועיין ברמב"ם שם (הלכה ז') "אסור לקסום ולשואל לקוסם אלא שהשואל לקוסם מכין אותו מכת מרדות, אבל הקוסם עצמו אם עשה מעשה מכל אלו וכי"צ לוקה וכו', איכא משום אלו נותני פחים שאומרים באינעגניטיות ייס פלוגי עוב ייס פלוגי רע וכו', וכל העושה מפני האינעגניטיות וכיוון מלאכתו או הליכתו בלוחו העת שקבעו היצרי שמים, הרי זה לוקה שנאמר לא תענונו" עכ"ל, ומבואר דיש שם השואל בקוסם ליקה והיינו כשהוא עושה מעשה על פיהם.

סימן עט

— המשך התשובה הקודמת —

(ט) ועל דבר שהספק כתיב שליט"א בקיערסו (עמיד ל'), אם גם בהגדת עתידות על ידי הכרת פנים וסדרי השרעטין איכא משום תמים תהיה — וענין הכרת פנים ^{השערות} ושרעטין נזכר ברמב"ן (פי' גרשיות ה' ז') ובזכ"ק (פי' יתרו דף ע"י) ובש"ת הגאונים (סי' קכ"ב) ובאשר לזין כתיב — הנה נראה פשוט דכל הקיראת העתידות איכא בו משום איסור עשה דתמים תהיה, וכמבואר מלשון הרמב"ן בסה"מ (מ"א ח') "יענין הלוואה הזאת שניחד לבצטו אלו לבדו יתבאר, ושנאמין שהיא לבד עושה כל, יכא הוידע אמתת כל עתיד, וממנו נבדדו נדרים הבאים מציאותו או מאנשי חסידיו ר"ל נאמר אורים ותומים, ולא נדרוש מהיצרי שמים ילא מאלותם וכו', ואח"כ לזה שיהיה לבני תמים עמו באלה, ולא יורה מדברי מגיד עתידות מהנזכרים או מאלותם, אבל מן נציאות נדרוש וכו'". הרי מציאר דבכל דרישת עתידות זולת נציאות ואורים ותומים, שיצר ממים עשה דתמים תהיה. ואף שיש ממשות בהכרת פנים ששרעטין מכל מקום אסור, דהרי גם בהיצרי שמים ושאר משוגעים יש מהם שיש בהם ממשות לדעת הרמב"ן ז"ל, ומכל מקום אסור. וזה לשון רש"י (שופטים י"ח י"ג) "תמים תהיה ע"י ה' אלוקך, ההבדל עמו בתמימות ותפלה לו, ולא תחקור אחר העתידות, אלא כל מה שיצא ענין קבל בתמימות ואז תהיה עמו ולחלקו". והנה אין נפקא מינה איך הוא חוקר אחר העתידות, דעלם חקירת העתידות הוא היפוך התמימות ע"י ה', ואף בחקירת העתידות ע"י הכרת פנים ושרעטין איכא משום תמים תהיה. ומה שנמסר הכמה זו לישראל, לאו לשם חקירת העתידות אלא כמבואר בזכ"ק שם בפרשת ואתה תחזה (פי' יתרו דף ע"ח ע"א), כדי להכיר על ידן מי הם הראויין למוותם על הצד ולשאר לרכים המותרים. ועיין בהקדמת הרמב"ן ז"ל על התורה שכל חכמות שבעולם נלמדין מהתורה עיי"ש, ואין ספק שיש לירך בדיעות כל החכמות דל"כ לא היו גנוזות בחירה. ועיין סנהדרין (ס"ח). לא תלמד לעשות, לעשות אי אתה למד אבל אתה למד לבדן ולהורות.

הענחת חנוך (צמ"ע ח' שמה הרמב"ן). ויש להחפלה שהתרה"ד ז"ל כתב בדעת הרמב"ם ז"ל דעשה דתמים תהיה לאו איסור ממש קאמר, ולא הביא משאר ראשונים דלא ס"ל כוותיה. ובאמת גם פשוט דברי הרמ"א (סי' קע"ט ס"א) שכתב "וכל שכן דאסור לשואל בקוסמים ומנחשים ובמכשפים", שהוא משום תמים תהיה ובמכש"כ הש"ך מהתרה"ד, משמע דס"ל דהוא איסור ממש. ועל פי זה מובן מה שהשמיט הרמ"א מה שכתב התרה"ד בדחולה מותר לשואל במכשפים וכמו שהוצא בש"ך שם (סק"א), דמה שהתיר התרה"ד לשואל במכשפים בחולה, הוא משום דבצורה ליה דתמים תהיה אינו איסור ממש, ועל כן התיר במקום חילוי, ובענין מה שכתב הרמ"א יו"ד (סי' קנ"ה ס"ג) דכל איסור הנאה דרבנן מותר להתרפאות בהן אפילו חולה שאין בו סכנה עיי"ש, אבל הרמ"א ס"ל דתמים תהיה הו"י עשה ממש — ובדמשמע גם פשוט תשובת הרמב"ן (סי' רפ"ג) המוצא בצי" (סי' קע"ט) דהשואל למכשפים ולכלדוים איכא משום תמים תהיה, וכשיעחו בספר המלוות הג"ל דתמים תהיה היא עשה ממש — ועל כן גם במקום חילוי אסור, דאיסור דאורייתא לא התירו בחולה. אלא אם כן בחילה שיש בו סכנה, שכתב הש"ך (סק"א) צ"ש ש"ת מהרש"ל (סי' ג') דמותר לשואל במכשפים עיי"ש, ונראה דגם הרמ"א מודה בזה, שהרי במקום סכנה מותר לעבור גם על איסור דאורייתא, וכמציאר צו"ד (סי' קנ"ה ס"ג) דבשאר איסורים מתרפאים במקום סכנה אפילו דרך הנאה עיי"ש. ועיין שו"ת נחלת שבעה (סי' ע"ו) שז"ד לקיים דברי התרה"ד דאין איסור ממש לשואל במכשפים, אלא דמ"מ הניח לחומרתו של מהרש"ל שאין להתיר אלא בחולה שיש בו סכנה עיי"ש. צ"ע למאי שהבאנו מהראשונים הג"ל דתמים תהיה הו"י עשה ממש, א"כ ודאי שאין להתיר לשאול במכשפים אלא בחולה שיש בו סכנה, דצ"ח צ"י סכנה אין לעבור על דברי תורה. י"ס צ"ש"ת משאת צימין (יחודו דינים ליו"ד סי' ה') אחרי שהביא דברי התרה"ד להתיר לשואל במכשפים בכל חולה, סיים, אבל מורי מהרש"ל כתב דדוקא חולה שיש בו סכנה שרי. [ובצ"ת נחלת שבעה נראה שהבין בדעת התרה"ד דלגמרי שרי אף שלא במקום חילוי עיי"ש, וזה ל"ע דגם התרה"ד מודה דאיכא איסורא דתמים תהיה אלא דלאו איסור ממש קאמר]. ובש"ך שם הביא מהבית יוסף, דבספר הזכר נראה שאיסור גדול הוא לדרוש במכשפים אפילו לחולה, ומעשה שדים שהתירו ק"ח פוסקים ראוי שרוב הנשפלים לכן אינן יולאין בשלום מתחת ידם, ולכן שומר נפשו ירחק מהם עכ"ל. ובפשוט נראה דגם במקום סכנה קאמר, כי פניעתן רעה. וגם בפתחי תשובה (סי' קע"ט סק"כ) הביא משו"ת משכנות יעקב (יו"ד סי' ל"ט) שז"ד להתיר בחולה ובפרט כשיש בו סכנה, ומכל מקום שומר נפשו ירחק מהם עיי"ש.

(ח) וזאת לדעת, דמה שהתיר התרומת הדשן לשואל במכשפים במקום חילוי, היינו במכשף נכרי, וכמפורש בדבריו דקו"ל דעכ"ס אינו מלווה על הכושף, ולכן ליכא לפני עייר כשישראל שואל במכשף עכ"ס אלא משום תמים תהיה עיי"ש. וגם בחש"י הרמב"ן (סי' רפ"ג) כתב "כלכלך כ"י תי המכשף ישראל השואל בו אינו אלא משום תמים תהיה ככלדוים". אבל

סימן פ

— המשך התשובה הקודמת —

(י) ועל דבר קמיעות, הנה ודאי דשורש דבר נמצא צדק וכמבואר בשו"ע יו"ד (סי' קע"ט סי"ג) דמותר להתרפאות בקמיע אפילו יש צדק שמות ודוקא להבין שלא יחלה אבל לא להתרפאות בהן, ועיין שו"ע או"ח (סי' ש"א סכ"ה) דיוצאין בשבת בקמיע מומחה שהוחזק לרפאות. ועיין תשו' הרשב"א (ח"א סי' תי"ג), דמה שאמרה תורה (שופטים י"ח) תמים תהיה עם ה' אלקיך, הזכיר שלא נשתבש וגחוש להבלי הגוים הקוסמים והמנחשים, רק שיהיה חס עם ה', והבטות שבעשיית מלוותיו ובעבודתו יהיה תמים לא יגע בו רע, ונגזר בעת דרכי התורה והיא המלצת מן המקרים והסיבות, וזה כולל פרשת ויהי אם שמוע תשמעו אל מלוותי ופרשת אם בחוקותי תלכו, ואם הל' המקרה כחליים מותר להתעסק ברפאות, וצדד שיהא לבו לשמים וידע שאמיתת הרפואה ממנו וידרשנו, ולא שיכין שהכל תלוי בסם פלוגי וברפואת האיש הרופא, ומי שחשיגו החולי אינו סומך על הסם שלא לשאול ברופאים ולהתעסק בדברים המועילים בין בדברים עכשיים בין בסגולות, והוא אמרו ורפוא ירפא מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, ואמרס נתנה רשות לומר שאין זה היפוך מה שהזכירה התורה בהשגחה, וצדד זה נכנסו כל דרכי הרפאות אפילו מה שמעיל בסגולה מן הסגולות בין בעלמים בין בדיבורים, וזה דרך הקמעים בין קמיע של כחצ בין קמיע של עיקרין טכונ"ד בקצרה, ועיין מה שהאריך עוד בזה שם. ובענין נתנה רשות לרופא לרפאות עיין רמב"ן פ' בחוקותי (כ"ו י"א).

(יא) אולם פשוט דנתינת קמיעות אשר צדק פסוקים ושמות, נמסרה רק לגברא רבצרא הראיית לך, וכמו שכתב מו"ר מרן בעל דעת סופר ז"ל (במכתבו שצ"י רבי עקיבא וזוהר) עמוד קל"ט), שהעתיק קמיע מקונטרס הקמיעות של זקוני בעל כתב סופר ז"ל, שבו כתוב כי "קמיעה זאת נשלחה לידי מדודי הגאבד"ק פאזען נ"י [הוא הגאון ר' שלמה איגר ז"ל], המקובלת מאת אב"י מוה"ר עקיבא איגר ז"ל, שנתן בשעת מגיפה חולי קאלערע ר"ל, והוא הכתוב בעברה על קלף מצהמה טהורה, והוסיף "מוצן ממילא שזריכין לחזר מאוד דנתינת קמיעות להתעסק בהם רק לגברא רבא אשר טעם מען החיים וד"ל" [ובזהותי בזה לעורר, כי בקמיע שהעתיק שם נמצא טעות דפוס, והאות האחרונה שצבורה האחרונה לריכה להיות אות ה' במקום אות ק' שנדפסה, כי הקמיע מיוסד על הפסוק ויעמד פנחם ויפלא ותעלר המנפח. גם האות הרביעית שצבורה השלישית שהיא ה', וכתוב בגליון שם, שכתב"י אינו ברור אם זו ה' או ק', אך צלמח ברור שזריכה להיות ה', כי בכל שורה יש שם שילוב עם שם הוי"ו. ועיין בשו"ת מהר"י אבסאד ז"ל (או"ח סי' ע"ה) שהביא מ"ס אמתחת בנימין קמיע היוצא מפסוק ויעמד פנחם וגו'. ובס' אגרות סופרים (כתבי רע"א עמוד י"ז), כתב רבינו עקיבא איגר ז"ל לגאון מקובל, וז"ל "היום בא לגבולי וכו' ושמעתי ממנו שבעז"י נרפאה אשתו על ידי הקמיעה

ומעלת כבוד תורתו, ואמר לי שצלמח מקיים הצטחחו למע"ה הגאון נ"י דלא יגלה זה לזולתו, אבל חושב צבירור שלטומחי לא יקפיד מע"ה נ"י, והנה פה צעירי נער אחד ירא שמים בן ע"ז שנים וכו' מעוטף ומדוכא בחולי נופל ר"ל ממש בכל יום וכו' והוא ממש בסכנה וכו', לזה נפשי ששלתי מאוד מכבודו יעשה זה למעני וישלח לידי ע"י דואר המוקדם קמיעא עבדו, אולי יתן ה' ויללית, וממש כמחיה נפש מישאל" עכ"ל. ועיין עוד שם (עמוד י"ח). ועיין עוד שם (כתבי רש"ס עמוד ס"ו), שכתב הג"ר שמעון סופר ז"ל אבד"ק קראקא "ודע כי קבלתי מאלמ"ו [בעל חסם סופר] ז"ל, שקבל מרבו הגאון החסיד ז"ל קמיע לשמירה וכו', והסופר יקרא מכתבו זה כדי שידע כוונת שמוח וכו', ועל דרך כלל יכוין שכתב עפ"י דעת הקדושים שהשחמשו בקמיע ז', ה"י אלמ"ו מלחור הגולה ז"ל שקבל מרבו הגאון החסיד מו"ר נתן אדלער ז"ל, שכתב זכית תורתם כותב שחיה אסותא להאשה וכו' "עכ"ל. ועיין בהקדמת שו"ת רע"א מכת"י (ירושלים חשכ"ה עמוד כ'), מכתב הג"ר חיים אלעזר ואקס ז"ל בעל שו"ת נפש חיה, להג"ר אליהו מגריידין ז"ל, שכתב "רוב שלום וכל טוב לכבוד גאון ישראל וקדושו רב ישראל ופרשיו הרב הדומה למלאך ה' צ"י וכו', מכתב קדשו עם הקמעות קבלתי לנכון, ויצאה כבוד תורתו צחסדו לשלוח עוד מאה קמיעות" עכ"ל. וחזקן שגאוני עולם קדושי עליון עסקו בזה, אבל לא כל הרולה ליעול את השם יצוא ויעול.

(יב) ועיין תשו' מהר"י אבסאד ז"ל (או"ח סי' ע"ה), שכתב "וגיסה הקמיע שיש למעלתו ושלח אליה בהעתקה, וכתב שקמיע זו נתן לו סופר אחד מק"ק שטאמפי, ורצון מעלתו נ"י לידע ממני אם אתמחי קמיע או אתמחי גברא, לא ידעתי מה ספק יש למעלתו או אתמחי גברא, הא גברא הוא סופר מק"ק שטאמפי, ומעולם לא שמענו עליו שהוא מומחה לקמיעות, סתם ספרי דדיינא מגמר גמירי אמרינן בריש גיעין בדיני שערות שהיא אומנותם וצכחית סת"ס, אבל בכל שאר חלקי התורה כמה כשאר עמי הארץ אחד סופר ואחד ביר גם בנגלה ומכל שכן בנסתר, אבל נוסחת קמיע זו כתובה היא בסי' אמתחת בנימין וכו', ומעולם לא עסקנו בצכחית קמיעות ליחנם לבני אדם גם הידועות לנו מפי ספרים הקדושים, ומכל שכן בנסתרות לה' חלקינו שאין לנו בהם עסק ואין לנו יד ושם כל כך, ואין עליה על דעת מעלתי ספק כלל אם יתן קמיע זו לאחרים, אמתה" עכ"ל. ובשו"ת שאל ונשיב (תנינא ח"ג סי' פ"ו) כתב "וע"ד שאלתו בעתים הללו אשר לא עוצים המה, והנה נמצא בספרים הקדושים שכתבו בשם האר"י ז"ל לישא עליו קמיע אשר נכתב בזמן ההוא לשמירה, והמחבר אשר הביא הוא אחד מן המפורסמים שלפני דורנו, וע"י שאל מעלתו אם מותר לשלח הקמיע בשבת קודש חוץ לעירוב וכו', וכתב מעלתו שאתמחי גברא בודאי איכא שהאר"י ז"ל בודאי אתמחי זכותו ומפורסם לקדוש השם, אך אתמחי קמיע אינו ברור, ואני אומר דלא אתמחי גברא כלל לענין הקמיע הלו וכו', ומי הביד לנו זאת, ואף שהיה קדוש אבל לא נתברר המחלתו לקמיע זאת, והמחבר שמציא זאת לא היה בימי האר"י"ל רק ששמע זאת מפי סופרים וספרים,